

Sygn. akt I C 431/21 upr

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lutego 2022 roku

Sąd Rejonowy w Limanowej I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Małgorzata Hybel
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Anna Kasińska

po rozpoznaniu w dniu 18 lutego 2022 roku w Limanowej

na rozprawie

sprawy z powództwa S. T.

przeciwko Gminie M. M.

o zapłatę

I. oddała powództwo,

II. zasądza od powoda S. T. na rzecz strony pozwanej Gminy M. M. kwotę 3600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) tytułem kosztów procesu.

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 18 lutego 2022r.

W pozwie z 5 października 2021 roku (data nadania w UP) powód S. T. wniósł o nakazanie nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym pozwanej Gminie M. zapłatę na rzecz powoda – S. T. kwoty 28.925,01 zł (z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od powyższej kwoty od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty wraz z kosztami procesu, w tym w szczególności kosztami zastępstwa adwokackiego, opłaty skarbowej od pełnomocnictwa procesowego i opłaty stosunkowej z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od zasądzonej kwoty kosztów procesu od dnia za opóźnienie liczonymi od zasądzonej kwoty kosztów procesu od doręczenia nakazu albo w tym terminie wniesienie sprzeciwu do sądu.

W przypadku prawidłowego wniesienia sprzeciwu powód wniósł o: zasądzenie od pozwanej – Gminy M. na rzecz powoda – S. T. kwoty 28.925,01 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od powyższej kwoty od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty. Ponadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanej na rzecz kosztów procesu, w tym w szczególności kosztów zastępstwa adwokackiego, opłaty skarbowej od pełnomocnictwa procesowego i opłaty stosunkowej z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od zasądzonej kwoty kosztów procesu od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu powód wskazał, że z własnych środków wybudował urządzenie kanalizacyjne stanowiące odcinek sieci kanalizacyjnej od nieruchomości gruntowej, stanowiącej działkę ewidencyjną numer (...) (ul. (...) w M.)

do jego nieruchomości gruntowej, stanowiącej działkę ewidencyjną numer (...) w M.. Urządzenie to biegnie po nieruchomościach gruntowych, stanowiących działki ewidencyjne numer (...) w M..

Pismami z dnia 18 kwietnia 2021 r., 5 maja 2021 r. i 18 sierpnia 2021 r. powód wzywał do zawarcia umowy o odpłatne przekazanie urządzeń kanalizacyjnych, co jednak nie nastąpiło, gdyż pozwany zajął stanowisko, że inwestycja powoda była nie odcinkiem sieci kanalizacyjnej (która jest „urządzeniem kanalizacyjnym”), ale przyłączem kanalizacyjnym (który nie jest „urządzeniem kanalizacyjnym”), pomimo, że powód udokumentował za pomocą opinii technicznej specjalisty z zakresu budownictwa lądowego, że co do zasady tak nie jest. Wartość środków urządzenia wybudowanego przez powoda z własnych środków urządzenia kanalizacyjnego wynosi 25.125,01 zł. Koszt opinii technicznej wykonanej na zlecenie powoda przez inżyniera budownictwa lądowego wyniosła 3.800,00 zł.

Powód wskazał, iż podstawą prawną pozwu jest art. 31 ust. 1 w związku z art. 3 ust. 1 w związku z art. 2 pkt 14 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U.2020.2028 t. j.) oraz art. 471 w związku z art. 361 i 363 k.c.

W ocenie powoda szkoda wynikająca z niewykonania zobowiązania obejmuje nieuzyskanie ekwiwalentu pieniężnego za przekazanie urządzenia kanalizacyjnego, odpowiadającego jego wartości – w wysokości 25.125,01 zł oraz poniesienie kosztu wynagrodzenia za zlecenie wykonania opinii technicznej inżynierowi budownictwa lądowego wysokości 3.800 zł.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa. W ocenie strony pozwanej, powodowi nie przysługuje roszczenie odszkodowawcze oparte na wskazanej w pozwie podstawie prawnej. Powód wybudował przyłącze kanalizacyjne w oparciu o warunki wydane przez Gminę Miejską M.. Powód realizował przyłącze kanalizacyjne. Budowa przyłącza kanalizacyjnego obciąża osobę ubiegającą się o przyłączenie do sieci.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód S. T. w 2012 roku doprowadził kanalizację do swoich budynków znajdujących na dz. ew. (...) w M.. Kanalizacja została poprowadzona od nieruchomości gruntowej, stanowiącej działkę ewidencyjną numer (...) (ul. (...) w M.) do jego nieruchomości gruntowej, stanowiącej działkę ewidencyjną numer (...) przez dz. ew. numer (...), (...), (...) i (...) w M.. (...), po których przebiega kanalizacja stanowiły wówczas własność Miasta M. i prywatnych właścicieli. Wszystkie prace zostały sfinansowane przez powoda. Gmina M. M. nie dysponowała wówczas środkami na ten cel a powód chciał bezzwłocznie uzyskać dostęp do kanalizacji. Z ówczesnym Burmistrzem Miasta ustalił, że Miasto później zwróci mu poniesione koszty.

Prace zostały wykonane na podstawie warunków i zgody na przyłącze do miejskiej sieci kanalizacyjnej wydanych w dniu 15 grudnia 2011 roku przez Urząd Miasta M..

W dniu 30 października 2012 roku został sporządzony protokół odbioru przyłącza kanalizacyjnego do dz. ew. (...) w M.. Protokół został podpisany przez powoda, przedstawiciela Urzędu Miasta M. i kierownika robót.

Dowód: przesłuchanie powoda k.52, warunki techniczne k.43, protokół z technicznego odbioru przyłącza kanalizacyjnego k. 17 .

Pismem z dnia 18 kwietnia 2021 roku powód zwrócił się Gminy M. M. z wnioskiem a o odkupienie od niego części kanalizacji pozostającej poza obrębem jego działki o numerze (...), a tym samym wywiązanie się wcześniejszych ustaleń.

Następnie pismem z 5 maja 2021 roku powód wezwał stronę pozwaną na podstawie art. 31 ust.1 w związku z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków do zawarcia umowy o odpłatne przekazanie urządzeń kanalizacyjnych.

W odpowiedzi na ww. pismo strona pozwana pismem z 21 maja 2021r. poinformowała, iż w jej ocenie powód wykonał jedynie przyłącz kanalizacyjny, co potwierdza protokół techniczny odbioru przyłącza kanalizacyjnego z 30 października 2012 roku. W ocenie pozwanej przedmiotem żądania określonego w art. 31 ust. 1 ww. ustawy są wyłącznie urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne zdefiniowane w art. 2 pkt 14 i 16 tej ustawy. Uprawnieniem nie są natomiast objęte przyłącza wodociągowe i przyłącza kanalizacyjne, które zgodnie z art. 15 ust. 2 ww. ustawy, powinny zostać sfinansowane i wybudowane przez osobę ubiegającą się o przyłączenie nieruchomości do sieci.

Powód pismem z 18 sierpnia 2021 roku ponownie zwrócił się Urzędowi Miasta M. o zawarcie umowy o odpłatne przekazanie urządzeń kanalizacyjnych.

W odpowiedzi na powyższe pismo strona pozwana podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko.

Dowód: pismo powoda z 18 kwietnia 2021r. k. 18, pismo strony pozwanej z 21 maja 2021 r. k. 20-21, pismo powoda z 18 sierpnia 2021r. wraz z potwierdzeniem nadania k. 25 – 26, pismo strony pozwanej z 10 września 2021r. k. 26.

Na zalecenie powoda została sporządzona opinia techniczna przez inż. C. D. na okoliczność ustalenia kosztów wykonania przez powoda kanalizacji sanitarnej oraz stwierdzenia, czy wykonany odcinek kanalizacji stanowi – w świetle obowiązujących przepisów i stanu faktycznego – przyłącze kanalizacyjne czy też sieć kanalizacji sanitarnej. Uprawniony rzeczoznawca stwierdził, że zgodnie z mapą inwentaryzacji terenu, zaznaczony kolorem czerwonym odcinek kanalizacji biegnący od ulicy (...) do ostatniej studzienki na dz. ew. (...) stanowi sieć kanalizacji sanitarnej. Zaznaczone kolorem żółtym odcinki w ilości 4 sztuk stanowią przyłącza, które odprowadzają ścieki z instalacji wodno – kanalizacyjnej wewnętrznej do najbliższej studzienki rewizyjnej. Wg powyższej opinii koszt wykonanych przez powoda prac, w oparciu o wskaźniki cen z daty sporządzenia opinii wyniósł 25.125,01 zł. Powód poniósł koszt z tytułu sporządzenia opinii w kwocie 3800 zł.

Dowód: opinia techniczna wraz z kosztorysem i mapą inwentaryzacyjną k. 9 – 15, rachunek k.23, potwierdzenie przelewu k.24.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów przedstawionych przez strony, które nie były przez strony kwestionowane oraz przesłuchania powoda.

Sąd za wiarygodne uznał również twierdzenia powoda dotyczące ustnych ustaleń z ówczesnym Burmistrzem Miasta dotyczącym zwrotu powodowi kosztów wykonania spornych urządzeń kanalizacyjnych. Faktowi temu strona pozwana nie zaprzeczyła i nie powołała na tą okoliczność żadnych dowodów.

Okoliczności podłączenia nieruchomości powoda do sieci kanalizacyjnej były co do zasady bezsporne. Spór między stronami sprowadzał się co do zasadności żądania zwrotu powodowi kosztów poniesionych przez niego na wykonanie tych robót i charakteru wykonanych prac, tj. czy wykonany odcinek kanalizacji stanowi przyłącze kanalizacyjne czy też sieć kanalizacji sanitarnej.

Sąd pominął na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c. dowód z opinii biegłego na okoliczność charakterystyki urządzenia kanalizacyjnego i jego wartości, z uwagi na fakt, iż powyższa opinia była nieistotna dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu.

Zgodnie z art. 49 § 2 k.c. osoba, która poniosła koszty budowy urządzeń służących do doprowadzania lub odprowadzania płynów, pary, gazu, energii elektrycznej i jest ich właścicielem, może żądać, aby przedsiębiorca, który przyłączył urządzenia do swojej sieci, nabył ich własność za odpowiednim wynagrodzeniem, chyba że w umowie strony postanowiły inaczej.

Zgodnie z bezspornym stanem faktycznym, powód S. T. poniósł koszty budowy urządzeń kanalizacyjnych objętych sporem i zostały one włączone do sieci stanowiącej własność Gminy M. M..

Stosownie do treści art. 49 § 1 k.c. zostały one wyłączone od zastosowania zasady superficies solo cedit, co jednak nie skutkowało przeniesieniem ich własności lub ustanowieniem innego prawa na rzecz przedsiębiorcy sieciowego.

Ustawodawca wprowadzając regulację art. 49 § 2 k.c. ustawą z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 116, poz. 731) przesądził, iż urządzenia wymienione w art. 49 § 1 k.c., po wejściu w skład przedsiębiorstwa zachowują status samoistnych rzeczy ruchomych, które mogą być przedmiotem odrębnej własności i odrębnego obrotu, co nie pozwala na utrzymywanie wcześniej przyjmowanej konstrukcji części składowej instalacji.

W świetle art. 49 § 2 k.c. sfinansowanie kosztów budowy urządzeń ma zatem zasadnicze znaczenie dla określenia, kto jest ich właścicielem po wejściu w skład przedsiębiorstwa, o czym przesądza ich status prawny samoistnych rzeczy ruchomych (tak Sąd Najwyższy w wyroku 22 stycznia 2010 r., V CSK 206/09, z dnia 22 stycznia 2010 r., V CSK 195/09, OSNC 2010, nr 7-8, poz. 116, z dnia 13 kwietnia 2011 r., V CSK 309/10, z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 521/13, z dnia 7 marca 2014 r., IV CSK 442/13).

Z uwagi na powyższe przyjąć należy, iż powód S. T., który poniósł koszty budowy urządzeń, co w sprawie było bezsporne, jest ich właścicielem (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011 r., III CZP 26/11, OSNC 2012, Nr 1, poz. 8). Nabycie własności urządzeń określonych w art. 49 § 1 k.c. następuje z chwilą poniesienia kosztów ich budowy, a uprawnienie do zgłoszenia roszczenia objętego art. 49 § 2 k.c. przyznane zostało osobie, która poniosła koszty budowy urządzenia, stając się ich właścicielem oraz przedsiębiorcy.

W ocenie Sądu, strona pozwana Gmina M. M. jest przedsiębiorcą, który przyłączył urządzenia do swojej sieci w rozumieniu art. 49 § 2 k.c. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 13 kwietnia 2017 r., III CZP 3/17 wskazał, że właściciel nieruchomości, na której znajduje się sieć wodociągowa, może żądać ustanowienia służebności przesyłu obciążającej tę nieruchomość na rzecz gminy będącej właścicielem tej sieci także wtedy, gdy gmina wydzierżawiła sieć przedsiębiorstwu wodno - kanalizacyjnemu (OSNC 2017, Nr 11, poz. 127). Z kolei w wyroku z dnia 27 lutego 2020 r., III CSK 321/17 Sąd Najwyższy wskazał, że powyższą argumentację podzielić należy również na gruncie żądania właściciela urządzeń, który poniósł koszty ich budowy zgłoszonego na podstawie art. 49 § 2 k.c.

Sąd Najwyższy ponadto odwołując się, do artykułu 7 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r. poz. 506, z późn. zm.) wskazał, że zaspakajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy, a zadania te obejmują między innymi sprawy wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną oraz gaz. Z regulacją tą koresponduje art. 3 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę wskazując, iż zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków jest zadaniem własnym gminy. Natomiast w myśl art. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r. poz. 712, z późn. zm.) gmina może realizować przedsięwzięcia gospodarcze zaspakajając zbiorowe potrzeby wspólnoty w różnych formach organizacyjnych, w tym między innymi przez samorządowy zakład budżetowy czy spółki prawa handlowego.

Zgodnie z art. 2 pkt 4 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę, użyte w niej określenie przedsiębiorstwa wodociągowo - kanalizacyjnego oznacza przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o swobodzie prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli prowadzi działalność gospodarczą w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego zaopatrzenia ścieków, oraz gminne jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej, prowadzące tego rodzaju działalność. W literaturze i orzecznictwie przyjmuje się jednolicie, że za przedsiębiorcę wodno - kanalizacyjnego zgodnie z art. 2 pkt 4 u.z.z. w można uznać gminę, jeżeli prowadzi działalność w zakresie zbiorowego zaopatrywania w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków przez gminne jednostki organizacyjne czy też urząd gminy (por.m.in. wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 21 lipca 2005 r., OSK (...), niepubl. i

z dnia 10 kwietnia 2014 r., (...) 542/14, POP (...) - 265). Analogicznie należy traktować gminę na gruncie art. 49 § 2 w związku z art. 49 § 1 k.c. także wtedy, gdy swoje zadania własne w zakresie doprowadzania wody i odprowadzania ścieków oraz świadczone w ich ramach usługi powierza utworzonemu w tym celu Związkowi (...), zapewniając mu możliwość korzystania z urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1 k.c. w oparciu o umowę nieodpłatnego użytkowania.

Gmina, jako osoba prawna, na którą nałożono obowiązek zaopatrzenia w wodę i odprowadzenia ścieków, jest przedsiębiorcą w znaczeniu podmiotowym. Spełnia także warunek potraktowania jej jako przedsiębiorcy w znaczeniu funkcjonalnym, skoro przyłączyła infrastrukturę wodno - kanalizacyjną do swojej sieci, jest jej właścicielem i realizuje swoje zadania w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzenia ścieków udostępniając urządzenia przesyłowe przedsiębiorcy wodno - kanalizacyjnemu w rozumieniu art. 2 pkt 4 u.z.z.w. za pośrednictwem Związku (...).

Gmina może przyjmować różne warianty gospodarki wodno - ściekowej, w tym takie, w których nie będzie zajmować się bezpośrednio odprowadzaniem i doprowadzaniem wody i odprowadzaniem ścieków, lecz pośrednio, udostępniając urządzenia przesyłowe spółce, która wykorzystuje je zgodnie z przeznaczeniem. W rozpoznawanej sprawie, z taką sytuacją mamy do czynienia ponieważ na terenie Miasta M. działa Spółka (...), której przedmiotem działalności jest eksploatacja systemów kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków m.in. na terenie Miasta M..

Fakt, iż gmina posługuje się w realizacji swoich zadań instrumentem w postaci spółki, która nie uzyska własności urządzeń przesyłowych, lecz będzie je eksploatować za pośrednictwem Związku (...), któremu zostały one udostępnione do nieodpłatnego użytkowania nie eliminuje legitymacji gminy na gruncie art. 49 § 2 k.c. Zamierzeniem ustawodawcy było, aby zapewnić między innymi tym osobom, które wybudowały z własnych środków urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne roszczenie o zobligowanie przedsiębiorcy (gminy) do zawarcia umowy, na podstawie której nabędzie on własność tych urządzeń za odpowiednim wynagrodzeniem w tych wszystkich sytuacjach, w których strony o których mowa w art. 31 ust. 1 u.z.z.w., nie mogą uzgodnić warunków (szczególnie w zakresie odpłatności) przekazania własności lub ustanowienia innego tytułu prawnego.

W uzasadnieniu nowelizacji podkreślono, że art. 31 ust. 1 u.z.z.w. nie pozwala narzucić przedsiębiorcy przesyłowemu (gminie) obowiązku zawarcia umowy, co powoduje coraz liczniejsze spory sądowe i uzasadnia wprowadzenie do kodeksu cywilnego unormowania, które zapewni odpowiednie wynagrodzenie osobom, które z własnych środków wybudowały urządzenia wskazane w art. 49 k.c. (por. uzasadnienie projektu ustawy o zmianie ustawy - kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, Sejm RP VI Kadencji, Druk Sejmowy nr 81, pkt 1 ppkt 1, 2, 3).

W ocenie Sądu, nie ulega wątpliwości, że sporna część sieci kanalizacyjnej stanowi własność powoda, który wybudował ją z własnych środków i która nie stała się częścią składową przedsiębiorstwa.

Jednak z uwagi na możliwość domagania się przez powoda na podstawie art. 49 § 2 k.c. by gmina M. M. przejęła na własność urządzenia, za nieaktualny należy uznać pogląd, iż w przypadku, gdy gmina odmawia przejęcia urządzeń kanalizacyjnych na własność osobie, która poniosła koszt ich budowy przysługuje roszczenie o naprawienie szkody utożsamianej z kosztami budowy urządzenia wodno - kanalizacyjnego.

Sąd w całości podziela pogląd wyrażony w wyroku Sąd Najwyższego z dnia 13 lipca 2011 r., III CZP 26/11, że art. 31 ust. 1 u.z.z.w. nie jest przepisem szczególnym wobec art. 49 § 2 k.c., który - jako późniejszy - wyłącza stosowanie art. 31 ust. 1 u.z.z.w. Podstawę roszczenia o zobowiązanie do odpłatnego przeniesienia własności urządzeń wodociągowych lub kanalizacyjnych stanowi - od chwili wejścia w życie ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy - kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 116, poz. 731) - art. 49 § 2 k.c.

Przed wejściem w życie tej ustawy w orzecznictwie Sądu Najwyższego nie było jednolitego stanowiska w kwestii skutków odmowy przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego zawarcia umowy o nabycie własności urządzeń, o których stanowi art. 31 ust. 1 u.z.z.w. Prezentowane były dwa poglądy, według pierwszego, odmowa zawarcia takiej umowy powodowała odpowiedzialność kontraktową (art. 471 k.c.), ponieważ sąd nie jest władny rozstrzygać o treści takiej umowy, jeżeli strony nie doszły do konsensu (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2006

r., I CSK 83/05). Nie budziło wątpliwości, że gmina była zobowiązana do zawarcia umowy o nabycie urządzeń, a niewykonanie obowiązku nieodpłatnego przejęcia urządzeń przesądzało o roszczeniu uprawnionego z tytułu niewykonania zobowiązania przyjmując odpowiedzialność ex contractu - art. 471 k.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2003 r., II CK 40/02). Zgodnie z drugim stanowiskiem, wnoszącemu urządzenie własnym kosztem przysługiwało wobec przedsiębiorstwa roszczenie o zawarcie stosownej umowy (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 23 lipca 2003 r., II CKN 346/01, z dnia 29 czerwca 2004 r., II CK 404/03, z dnia 2 lipca 2004 r., II CK 420/03 i z dnia 31 stycznia 2007 r., II CNP 81/06).

Jednak aktualna treść art. 49 § 2 k.c. wskazuje wyraźnie, że osoba, która poniosła koszty budowy urządzeń przesyłowych, jest ich właścicielem i może żądać, aby przedsiębiorca, który przyłączył urządzenia do swojej sieci, nabył ich własność za odpowiednim wynagrodzeniem, chyba że w umowie strony postanowiły inaczej.

Obecnie właścicielowi urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1 k.c. przysługuje tylko roszczenie przewidziane przepisami prawa rzeczowego, brak zatem podstaw do konstruowania odpowiedzialności odszkodowawczej opartej na treści art. 471 k.c., gdy zachodzi tożsamość, co do przedmiotu tego żądania.

Należy przyjąć, iż jeśli właścicielowi ruchomości przysługuje prawo dochodzenia na drodze sądowej roszczenia o przeniesienie ich własności za odpowiednim wynagrodzeniem, to brak podstaw do przyjęcia, że wskutek odmowy zawarcia umowy, poniósł on szkodę utożsamianą w kosztami budowy tych ruchomości. Pamiętając, iż zamierzeniem aktualnego unormowania jest uregulowanie stosunków własnościowych dotyczących urządzeń służących do doprowadzania lub odprowadzania płynów, pary, gazu, energii elektrycznej oraz innych urządzeń podobnych przyjąć należy, iż osobie, które wybudowała te urządzenia nie przysługuje prawo wyboru pomiędzy roszczeniem odszkodowawczym z tytułu odmowy zawarcia umowy a roszczeniem o zawarcie umowy przenoszącej własność.

Podkreślić należy, iż umowa powinna być zasadniczym instrumentem ukształtowania praw przedsiębiorcy do korzystania z urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1 k.c. W braku porozumienia ustawa przyznaje zarówno właścicielom urządzeń, jak i przedsiębiorcom uprawnienia do dochodzenia przed sądem przymusowego przeniesienie własności urządzeń, tak aby w ostatecznym wyniku ich własność uzyskał przedsiębiorca.

Mając powyższe na uwadze, należy przyjąć, że żądanie powództwa oparte na treści art. 471 k.c. nie mogło być uwzględnione, gdyż roszczenie odszkodowawcze jest roszczeniem odmiennym od przewidzianego w art. 49 § 2 k.c., a z tym ostatnim roszczeniem powód nie wystąpił.

Wybierając podstawę prawną, powód określił nie tylko granice okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, ale nadto określił granice obrony pozwanego. Pozwany podejmuje bowiem tę obronę w takim zakresie jaki wynika nie tylko z faktów, ale i ze wskazanego przepisu. Pozwany nie ma obowiązku konstruowania w taki sposób swojej obrony, aby odeprzeć wszelkie możliwe zarzuty mogące wynikać z wszystkich możliwych podstaw rozstrzygnięcia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 2011 r., SK 136/136/11 oraz wyrok z dnia 18 maja 2010 r., III PK 73/09).

Z uwagi na powyższe Sąd powództwo oddalił, o czym orzeczono w punkcie I wyroku.

O kosztach procesu orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania, uwzględniając wynik procesu wygranej przez stronę pozwaną. W oparciu o art. 98 k.p.c. na jej rzecz zasądzono zwrot kosztów procesu, obejmujących wynagrodzenie reprezentującego ją radcy prawnego w wysokości 3600 zł.

SSR Małgorzata Hybel